Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 220. Brașovŭ, Joi 6 (18) Octomvrie 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Congresulŭ și chiămarea luĭ.

II.

Brașovŭ, 4 Octomvrie v.

Când a vorbitŭ de resultatele sistemei create acum douĕḑecĭ de anĭ pentru conducerea și administrarea afacerilorŭ bisericescĭ, școlare și fundaționale, Excelența Sa Metropolitulŭ a avutŭ în vedere negreșitŭ întregulŭ mersŭ alŭ desvoltării bisericescĭ și școlare. Décă esaminămŭ mai de aprópe acestŭ mersŭ dându-ne sémă, cum pretinse Escelența Sa, de desvoltarea practică și de realitate, vedemŭ următórele :

In ceea ce privesce *religiositatea*, columna capitală pe care este răzimată biserica, trebue sĕ mărturisimŭ, că ea nicĭdecum nu s'a întăritŭ în aceste douĕ decenii din urmă.

Ḑiarele scriu despre anumite secte religióse, ce în contra tradițiunilorŭ poporului nostru s'au ivitŭ între Românii de pe la Timișóra. Și cum stămŭ cu mergerea ómenilorŭ la biserică?

N'avemŭ decâtŭ sĕ cercetămŭ bisericele nóstre Dumineca și la sĕrbătorĭ, și le vomŭ afla în cele mai multe locurĭ mai de totŭ góle.

Poporulŭ din nenorocire a începutŭ a se rĕcì de cătră biserică. Care este causa?

In totŭ casulŭ acéstă împrejurare documentéză, că a trebuitŭ sĕ premérgă o rĕcélă cătră fețele bisericescĭ.

Preotulŭ este și rĕmâne oglinda religiosității în mijloculŭ fiilorŭ sĕi sufletescĭ. Precum e preotulŭ, așa va fi și poporulŭ sĕu.

Décă prin urmare se slăbesce religiositatea în poporŭ, causa principală este decăderea influinței morale a preotului în parochiă, căcĭ în prima liniă preotulŭ trebue sĕ atragă pe poporŭ în biserică prin esemple, prin învĕțăturĭ rĕligióse și folositóre, prin întréga sa personalitate morală.

Apariținnea durerósă a indolenței, ce a începutŭ a se arĕta în poporŭ fată cu cele sfinte, este aprópe generală și de aceea menționarea ei cu acéstă ocasiune se îndréptă nu numai la adresa căpeteniilorŭ bisericescĭ greco-orientale, ci și la a celorŭ grecocatolice.

Religiositatea odată sdruncinată, urméză cu necesitate ca și *moralitatea* sĕ fiă în decădere. Congresulŭ ne-arŭ convinge despre starea moralității în poporŭ, după 20 de anĭ de constituționalismŭ bisericescŭ, décă mai întâiu ar face o statistică comparativă esactă despre numĕrulŭ celorŭ ce trăiau în concubinatŭ la an. 1868 și între numĕrul celor ce trăiescŭ aḑĭ în acéstă comuniune necanonică, apoi décă ar asemĕna numĕrulŭ divorțurilorŭ întêmplate atuncĭ în timpŭ de trei anĭ cu numĕrulŭ divorțurilorŭ ce s'au făcutŭ în cei trei anĭ din urmă, în fine décă totŭ în acestŭ modŭ ar face comparațiune între delictele și crimele întêmplate atuncĭ și între cele sevĕrșite acuma ș. c. l.

Procedêndŭ astfelŭ în esaminarea desvoltării practice pe tĕrĕmulŭ curatŭ bisericescŭ, representanții bisericei ar ajunge mai multŭ ca sigurŭ a constata unŭ deficitŭ fórte întristătorŭ în ceea ce privesce religiositatea și moralitatea în poporŭ, la care deficitŭ concedemŭ, că au contribuitŭ în mare mĕsură și neajunsurile și relele sistemului de guvernare a statului, care s'a întrodusŭ deodată cu constituționalismulŭ bisericescŭ.

Trecêndŭ mai departe la *desvoltarea instrucțiunei nóstre publice naționale*, care este încredințată inspecțiunei și conducerei organelorŭ confesionale, congresulŭ naționalŭ-bisericescŭ, érășĭ numai pe basa datelorŭ statistice esacte din tóte diecesele provinciei metropolitane ne-ar puté arĕta, că óre progresat'amŭ séu nu pe tĕrĕmulŭ școlarŭ în decursulŭ celorŭ douĕḑecĭ de anĭ din urmă, fiă în modŭ estensivŭ séu intensivŭ?

Câte școle aveau Românii gr.-or. din Transilvania și Ungaria în tóte trei diecesele la anulŭ 1868 și câte au ei astăḑĭ?

Cum erau aceste școle atuncĭ și cum suntŭ astăḑĭ în privința localurilorŭ și a mijlócelorŭ de învĕțămêntŭ?

Câțĭ învĕțătorĭ erau atuncĭ și câțĭ suntŭ acuma? Cum erau atuncĭ și cum suntŭ acum calificațĭ?

Câțĭ scolarĭ cercetau la 1868 școlele diferite confesionale și câțĭ le cercetéză acum? Ce progresŭ au documentatŭ atuncĭ și ce acuma?

Câte din școlele esistente confesionale la 1868 s'au prefăcutŭ până astăḑĭ în școle comunale ungurescĭ și câte scóle confesionale s'au înființatŭ de nou?

Ce manuale corĕspunḑĕtóre s'au compusŭ și s'au întrodusŭ dela 1868 în școlele confesionale?

In ce consistă uniformitatea învĕțămêntului din tóte școlele Metropoliei greco-orientale?

Gânditu-s'au autoritățile școlare confesionale în acești 20 de anĭ din urmă la necesitatea întroducerei unei inspecțiunĭ generele școlare în întréga provinciă metropolitană?

Rĕspunsulŭ la aceste întrebărĭ capitale și alte multe subordinate, ce nu le putemŭ aminti aicĭ, ne va da icóna reală a desvoltării practice pe tĕrĕmulŭ școlarŭ.

In continuarea cercetării va avé congresulŭ sĕ dea sémă de starea bisericei, décă pe *tĕrĕmulŭ economicŭ și financiarŭ* s'au făcutŭ progrese în acești 20 de anĭ orĭ nu și décă sistemele de administrațiune a fondurilorŭ suntŭ raționale și corĕspunḑĕtóre séu ba?

Cu câtŭ s'au înmulțitŭ fondurile bisericescĭ și ce resultate practice și folositóre s'au obținutŭ prin folosirea lorŭ?

Administratu-s'au aceste fondurĭ cu acuratețĕ și conscienție̦siotate și împlinitu-șĭ-au organele supraveghiătóre datoria lorŭ în tóte împregiurările?

In fine congresulŭ naționalŭ bisericescŭ fiindŭ suprema autoritate în organismulŭ bisericescŭ va trebui sĕ se ocupe și cu cestiunea capitală a *autonomiei* și a *vaḑei bisericei* în întru și în afară și sĕ aprețieze, încâtŭ organele esecutive

---

FOILETONULŬ „GAZETEI TRANSILVANIEI."

(3)

NIȚĂ DRAGĂ.

Schiță din viéța unui muncitorŭ.

Mergêndŭ cum mergea, eși din pórta cetății și, cum se vĕḑu la largulŭ lui, unde începe Scheiulŭ, începŭ și elŭ sĕ cânte unŭ „frunḑă verde", de parcă tótă lumea era a lui.

După puținŭ timpŭ ajunse în Prundŭ. Cum a zăritŭ cârciuma, plecă dreptŭ la ea, căcĭ îșĭ aduse aminte că avea de plătitŭ o datoriă. Deschise ușa, merse la tarabă, puse pe ea 6 creițarĭ și cerŭ rachiu de trei.

„Ștergе, décă'i scrisŭ!" ḑise elŭ și luă sticla sĕ se așeḑe la o masă.

„Nicĭ n'am scrisŭ nicăirĭ", grăi cârciumărița, dér nu era adevĕratŭ. „Eștĭ mușteriu sigurŭ", adause ea, dér pe când Niță mergea la masă, se întórse frumușelŭ cârciumărița și'i ștерse datoria de pe ușe, căcĭ ușa era unŭ registru generalŭ pentru datorii; de aceea, de multŭ ce a fostŭ scrisŭ pe ea, nu puteai gâci ce colóre a avutŭ la începutŭ.

Cârciuma era curățică. Cum intri pe ușa, care dă în uliță, te isbeștĭ de taraba curată și-țĭ place grozavŭ sgomotulŭ ce'lŭ facŭ sticlele ce se clatină, așa că și sĕ nu fi intratŭ cu gândulŭ de a bea ceva, nu poțĭ scăpa teaferŭ, căcĭ te învită parcă cineva sĕ te odihnescĭ pe lăvițele curate ce'sŭ așeḑate pe lângă mese. In fața, după ce intri, poțĭ ceti, décă ai învĕțatŭ carte, inscripțiunea: „aḑĭ cu banĭ, mâne fără banĭ", și mai încolo pe pĕretele din stânga: „apa nu-i bună nicĭ în cisme". Acéstă ḑicală însĕ nu împedeca întru nimicŭ pe cei cu opincĭ ca sĕ fiă și ei învoițĭ cu cele scrise. Patru mese lungĭ de laturile odăii, pe lângă ele lavițĭ, ér la mijlocŭ odaia era gólă pentru a se puté clătina în bună voiă orĭ-cine ar fi bĕutŭ ceva mai multicelŭ.

Niță ședea cu rachiulŭ dinainte, ședea la masa cea din fundŭ și se uita în drépta și în stânga și orĭ încătrău îșĭ arunca ochii, totŭ prietinĭ și cunoscuțĭ vedea, ceea ce îi făcea o mare plăcere; cu tóte acestea nu începŭ sĕ spună întêmplarea cu maimuța și se simțea bine unde se gândea, că numai elŭ singurŭ scie acéstă întêmplare.

Golise sticla pe jumĕtate și se uita la ea, când iată că intră în cârciumă pretinulŭ sĕu Bóncă, cu care durmise aḑĭ pe livadea poștei.

Dragă cum îlŭ vĕḑu rîse. Elŭ scia de ce rîde și așa în rîsulŭ sĕu se ridică de pe laviță ca sĕ-lŭ vadă prietinulŭ sĕu și sĕ se așeḑe lângă elŭ. Așa se și întêmplă.

Pe când Bóncă se uita la Niță, îlŭ tăiă rîsulŭ.

„Și ḑi așa cu Sĕcuiulŭ?"

„Așa ḑeu," grăi Niță și aruncândŭ ochii în tóte părțile istorisi tótă întêmplarea.

Toțĭ câțĭ se aflau acolea daseră rótă lui Niță și ascultau cu luare aminte și pe toțĭ i-a prinsŭ cu poftă. Acésta i-a făcutŭ pe toțĭ veselĭ, ba pe unii i-a costatŭ chiar parale, căcĭ în chefulŭ ce'lŭ căpătară nu se multămiră cu câtŭ bĕuseră, ci se întinseră la rachiu și'șĭ ușurară pungulița.

III.

Cum va fi fostŭ de rêndŭ, aḑĭ nu s'a certatŭ cu nevastă-sa, lucru ce rarŭ se întêmpla în casa lorŭ, căcĭ cérta era vecinică și lumea, care trecea, scia loculŭ unde se află îndată ce auḑia sfadă și cu deosebire îndată ce auḑia gura înțiglată a Păunii. Aḑĭ era liniște și se părea că pentru multă vreme s'a făcutŭ rênduiélă în casa lui Niță. Era liniste, dér tocmai liniștea asta îi făcea órecum rĕu lui Dragă, deórece i se părea că se află în casă streină, și că din greșală a întratŭ aci. Nu'șĭ aducea aminte a fi fostŭ beatŭ, căcĭ numai astfelŭ ar fi putútŭ greși numĕrulŭ casei și sta în mijloculŭ curții căḑutŭ pe gândurĭ și parcă nu-i venea sĕ se despartă de butuculŭ de stejarŭ lângă care se afla. Simția în sine o nemulțămire și avea parcă o temere, despre care nu'șĭ putea da sémă cum s'a încuibatŭ în inima sa.

Păuna, nevastă-sa, eși din casă, și când îșĭ vĕḑu bărbatulŭ, rĕmase uimită. I se părea schimbatŭ, i se părea ostenitŭ, i se părea urîtŭ și schimonositŭ la față. Nicĭ când n'a avutŭ vreme sĕ se uite mai deaprópe la elŭ, și când îlŭ vĕḑu astăḑĭ se cam speriă.

„Ce ai de gândŭ, omule?" începŭ Păuna, domolŭ de totŭ, astfelŭ că Niță nicĭ nu s'a uitatŭ la ea, nu dór' că n'ar fi auḑitŭ că'lŭ strigă cineva, dér îi era silă sĕ rĕspundă. Mai apoi ridicându'șĭ ochii spre pragulŭ ușei, rĕmase uitându-se la nevastă-sa, și nu ḑicea nimicŭ. Fața lui era gălbejită și cum era ne-

bisericescĭ, şcolare şi fundaţionale şĭ-au îndeplinitŭ în tóte direcţiunile în sfera lorŭ de activitate, conformŭ prescrierilorŭ statutului organicŭ, misiunea de a apĕra şi de-a înainta interesele de esistenţă şi vaḑa bisericei?

Prea Sânţia Sa Metropolitulŭ a accentuatŭ în discursulŭ sĕu de deschidere în deosebĭ, că chiămarea congresului de faţă este de a esamina *scăderile*, ce s'au ivitŭ în cursulŭ celorŭ 20 de anĭ din urmă în viéţa constituţională a bisericei.

Cum va procede congresulŭ la acéstă esaminare? De unde va începe şi pănă unde va merge?

Cu aceste cestiunĭ ne vomŭ ocupa într'unŭ articulŭ finalŭ.

DIN AFARA.

Impĕratulŭ Wilhelm a oferitŭ Regelui unŭ portretŭ fórte frumosŭ alŭ împĕratului Fridericŭ, pe patulŭ sĕu de mórte. S'au esecutatŭ de cătră armată nisce manevre fórte strălucite, în faţa împĕratului, Regelui, principelui şi a principeselorŭ; apoi a urmatŭ defilarea trupelorŭ in numĕrŭ de 28,000 ómenĭ. Vr'o sută de mii de persóne asistau la revistă. Impĕratulŭ a fostŭ aclamatŭ cu entusiasmŭ la ducere si întórcere.

Impĕratulŭ şi Regele au esprimatŭ ministrului de resbelŭ înalta lorŭ satisfacţiă pentru atitudinea trupelorŭ la revista de aḑĭ.

Impĕratulŭ a oferitŭ Papei o tabacheră mică de aurŭ cu pietri preţióse şi cu portretulŭ împĕratului pe capacŭ.

*

„Riforma" anunţă că s'a confiscatŭ la Ventimiglia şése kilograme de hârtii micĭ cu cuvintele analóge acelora de pe hârtiile aruncate la Roma Joi. Aceste hârtii proveneau din Marsilia şi erau trimise la Neapole pentru a fi aruncate în ḑiua sosirei Impĕratului.

Impĕratulŭ Wilhelm, regele Umbert şi regina Margareta au fostŭ primite în Capitolŭ de către primarulŭ şi consiliulŭ comunalŭ în şcóla consiliului unde s'a făcutŭ, în presenţa lorŭ, inaugurarea unei inscripţiunĭ pe o placă de marmoră, menită se perpetueze amintirea visitei împĕratului Wilhelm.

După concertulŭ datŭ cu acésta ocasiune, curtea intră în bufete unde s'a servitŭ o cină uşóră. Recepţiuneă a fostŭ fórte strălucită. Curtea s'a retrasŭ la mieḑulŭ nopţii.

*

In întrevederea ce unŭ redactorŭ al ḑiarului Presse l'a avutŭ cu regele Serbiei, acesta din urmă a desaprobatŭ atitudinea d-lui Garaşanin, şefŭ alŭ partidului progresistŭ, în procesulŭ de divorţŭ cu regina, pentru că Garaşanin a sciutŭ fórte bine că regina a sprijinitŭ totdéuna orĭ-ce curentŭ ostilŭ Austriei. O soluţiune radicală a acestui procesŭ este necesară. Nu e vorbă numai de o afacere personală a regelui, ci şi de o cestiune politică. Regele e convinsŭ că Austria este streină gândului ce i se atribue de a voi se anexeze Serbia. Regele Milanŭ vorbi cu căldură de împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ care este unŭ amicŭ alŭ Serbiei şi merită pe deplinŭ admiraţia regelui şi a poporului sêrbŭ.

„Journal de St. Petersb." respinge insinuările după carĭ mişcarea macedoniană ar fi resultatulŭ unorŭ intrigĭ rusescĭ şi ḑice că Bulgarii sciu bine că Rusia nu mai are nicĭ o agenţiă în Macedonia. Organulŭ rusescŭ n'ar fi relevatŭ aceste însinuărĭ décă Fremdenblatt nu şi le-ar fi apropiatŭ. Elŭ nu înţelege ca unŭ organŭ seriosŭ sĕ se facă ecoulŭ unorŭ atarĭ svonurĭ.

Conflictulŭ dintre Primatele Simor şi dintre Ministerulŭ ungurescŭ de instrucţiune.

Cetitorilorŭ noştri le este cunoscutŭ conflictulŭ ce s'a ivitŭ între primatele catolicŭ Simor şi între ministerulŭ ungurescŭ de culte şi instrucţiune. Rĕposatulŭ ministru Trefort pretinsese, ca atestatele scolarilorŭ institutului pedagogicŭ din Tyrnau, care e confesionalŭ catolicŭ, sĕ fiă subscrise şi de inspectorulŭ ungurescŭ de scóle. Directorulŭ seminariului s'a opusŭ la acésta, şi de aci s'a născutŭ conflictulŭ.

După cum comunică acum „Pesti Naplo", noulŭ ministru de culte Csaky va rĕspunde în curêndŭ la cunoscuta scrisóre a cardinalului Simor (ce o adresase ministrului Trefort apĕrându'şĭ drepturile sale.) Ministrulŭ se va sili sĕ arate că în dreptŭ a fostŭ ministerulŭ sĕ dea instrucţiunĭ inspectorului aşa cum s'a făcutŭ. Ministrulŭ deduce acestŭ drept din faptulŭ, că în alte institute pedagogice catolice, care stau sub supraveghiarea altorŭ archiepiscopĭ şi episcopĭ, inspectorulŭ scolarŭ subscrie testimoniile, fără sĕ i se facă vr'o obiecţiune din partea autorităţilorŭ bisericescĭ. Toţĭ inspectorii scolarĭ au fostŭ provocaţĭ, sĕ comunice observările lorŭ în acéstă privinţă şi raportele lorŭ le-au şi înaintatŭ ministerului. Fóia ungurescă ḑice, că partea principiară a cestiunei nu se va regula, precum e informată, printr'o lege specială, ci pe calea ordinaţiunei în înţelegere cu episcopatulŭ.

In acéstă afacere, directorulŭ institutului pedagogicŭ din vorbă, Iosifŭ Regeczy, se esprimă într'o fóiă ultramontană astfelŭ: „Am aşteptatŭ pănă aḑĭ, ca guvernulŭ, care mĕ reclamă ca organŭ alŭ lui, orĭ Eminenţa Sa Primatele Simor, care *de facto* dispune de mine, sĕ mĕ tragă la rĕspundere. Acésta nu s'a întêmplatŭ pănă aḑĭ, ba nicĭ măcarŭ protocolulŭ autenticŭ nu s'a cerutŭ în acéstă afacere."

Ceda-va Primatele?

SCIRILE ḐILEI.

Suntŭ câteva sĕptĕmânĭ de când comitetulŭ de direcţiune alŭ „Kulturegylet"-ului tipărise nisce apelurĭ cătră femeile maghiare, provocându-le la activitate în favorulŭ „Kulturegylet"-ului. Tuturorŭ autorităţilorŭ judecătorescĭ din ţéră li s'au trimisŭ asemenĭ apelurĭ pentru ca sĕ le împartă şi, după cum scriu cătrăaite foile unguresci din Cluşiu, *tóte* (???) cu *promptitudine au satisfăcutŭ* acestei însărcinărĭ *afară de consiliulŭ orăşenescŭ alŭ Pojunului*, care nicĭ nu s'a făcutŭ membru alŭ Kulturegyletului. Primarulŭ acestui oraşŭ Carolŭ Mergl, în numele consiliului orăşenescŭ, a adresatŭ „Kulturegylet"-ului o scrisóre, în care refusă a satisface cererei sub cuvêntŭ, că „Kulturegylet"-ulŭ, *deşi pórtă firma culturei comune, dér nu urmézĕ înaintarea sublimelorŭ scopurĭ ale adevĕratei culturĭ comune.* De sine se înţelege, că „patrioţii" s'au cătrănitŭ grozavŭ din causa acestui rĕspunsŭ. „Ellenzék" ḑice în unŭ articulŭ de fondŭ, că acésta nu atestă alta decâtŭ că Pojunulŭ, unde odinióră se încoronau regĭ unguresci, şĭ-a perdutŭ totŭ sentimentulŭ faţă cu problemele culturale adevĕrata naţionale şi pe terenulŭ serviciurilorŭ patriotice se mulţămesce cu glorificarea Kraxelhuberilorŭ.

Straşnicŭ bobêrnacŭ a primitŭ Kulturegyletulŭ. Dér câte-lŭ vorŭ fi mai aşteptândŭ!

* * *

Camera advocaţială din *Alba-Iulia* face cunoscutŭ, că advocatulŭ Ioanŭ *Piposŭ*, încetândŭ din viéţă, a fostŭ ştersŭ din lista camerei şi ca administratorŭ alŭ cancelariei sale a fostŭ numitŭ advocatulŭ Ioanŭ *Muntĕnŭ.*

* * *

D-şóra *Teodorini* a adresatŭ scrisórea următóre prinţului George Bibescu, preşedintelui Comitetului naţionalŭ românŭ pentru Exposiţia universală din Parisŭ:

„Principe! Adêncŭ mişcată de suvenirulŭ graţiosŭ pe care mi l'a oferitŭ ierĭ séra comitetulŭ exposiţiunei, iau condeiulŭ spre a vĕ aduce mulţumirile mele d-vóstre, care aţĭ fostŭ inspiratorulŭ acestei fapte. Ca artistă, am adusŭ ierĭ slaba-mĭ ajutorinţă la opera atâtŭ de patriotică pe care d-v. o patronaţĭ aşa de vrednicŭ; ca Româncă, voiu sĕ contribuiu şi eu la dênsa. Vĕ rogŭ dér, principe, sĕ binevoiţĭ a primi aceştĭ *cincĭ sute de francĭ* şi tóte urările mele pentru nobila d-v. întreprindere. Binevoiţĭ principe, sĕ primiţĭ expresiunea simţĕmintelorŭ mele cele mai distinse. — *Elena Teodorini.*"

* * *

Cu privire la omorîrea notarului din *Libotinŭ* ni-se comunică următórele din Lăpuşulŭ ungurescŭ cu data de 3 (15) Octomvre: „Viu a Vĕ face cunoscută o fórte tristă şi durerósă întêmplare de pre la noi. Notarulŭ cercualŭ *Ioanŭ Filipŭ din Libotinŭ* a fostŭ împuşcatŭ Vinerĭ (12 l. c.) séra pe la 8—9 óre de o mână rĕutăciósă. Ilŭ deplânge soţia, 3 copii minorenĭ, numerósa sa familiă şi inteliginţa română din cercŭ. Sâmbătă a fostŭ comisiunea judecătorescă la faţa locului, s'a ţinutŭ investigarea şi l'a secţionatŭ. Bănuiţĭ suntŭ unŭ morarŭ şi unŭ faurŭ totŭ din Libotinŭ, ungurĭ de naţionalitate, carĭ au fostŭ arestaţĭ şi escortaţĭ în Lăpuşiu în închisóre. Aḑĭ se va înmormênta notarulŭ. Intréga inteliginţă română din jurulŭ Lăpuşului e adêncŭ mişcată şi indignată."

* * *

† *Andreas Tontsch*, predicatorulŭ bisericei ev. din Bluměna (Braşovŭ), care a încetatŭ din viéţă la 3 (15) Octomvre, a fostŭ fiu de ţĕranŭ. Ca studentŭ în Viena şi Lipsca a avutŭ sĕ lupte cu marĭ greutăţĭ din causa lipsei de mijlóce. După terminarea studielorŭ servi ca profesorŭ 15 anĭ, distingêndu-se prin deosebitŭ zelŭ pentru diferite reforme salutare în învĕţămêntŭ. Alesŭ fiindŭ apoi predicatorŭ alŭ bisericei ev. din Bluměna, sciŭ şi pe acestŭ têrêmŭ sĕ'şĭ dovedéscă talentele şi cunoscinţele sale prin nentreruptă activitate pentru binele bisericei şi credincioşilorŭ sĕi. Biserica şi şcóla ev., societatea şi familia îşĭ perdŭ prin Andreas Tontsch unŭ bărbatŭ de mare valóre. Fie'i memoria în vecĭ neuitată! Familiei îi adresămŭ condolenţele nóstre!

Schimbărĭ în ministerulŭ Taaffe.

In sĕptĕmâna trecută s'au făcutŭ importante modificărĭ în cabinetulŭ Ta-

---

grişcanŭ de felulŭ lui arăta aşa de trecutŭ, încâtŭ nu'ţĭ da mâna sĕ te uiţĭ multă vreme la elŭ.

„Mĭ-e rĕu, nevastă, vĕdŭ eu că nu mĭ-e bine, şi, într'adevĕrŭ, câtŭ am totŭ căratŭ în spate, de-aş fi fostŭ de fierŭ şi încă m'aşŭ fi hodorogitŭ. Mĭ-au secatŭ puterile şi mijloculŭ nicĭ nu'lŭ mai simtŭ", grăi Niţă rarŭ şi se lăsă pe butuculŭ de lângă elŭ, căcĭ îi venise ameţélă, şi sta cu capulŭ reḑimatŭ de stoborŭ, ér funia şi cârligulŭ, singurile unelte ale meşteşugului sĕu, le aruncă la pămêntŭ, întocmai cum un comandantŭ după o luptă înverşunată, învinsŭ fiindŭ, aruncă arma din mână.

Aşa şedea Niţă.

Nevastă-sa se tânguia, că are o casă de copii, că de nu va mai putea munci, de va cădea şi ea la patŭ, apoi are sĕ fiă vai şi amarŭ de ei.

Treaba e trébă şi astfelŭ Păuna plecă şi acasă mai rĕmăse numai copilulŭ celŭ micŭ Nicolae.

Niţă sta neclintitŭ pe butuculŭ de ştejarŭ, ér băiétulŭ celŭ micŭ sta pe prispă, se uita la tată-sĕu şi înţelegea că nu-i e bine, şi că póte are sĕ-i fiă şi mai rĕu. Elŭ vĕḑuse în vecinĭ unŭ mortŭ şi i-se părea că tată-sĕu multŭ sémĕnă cu mortulŭ şi tocmai pentru că era astfelŭ, băiatulŭ n'a mersŭ pe uliţă ca altădată. Era cuminte mititelulŭ şi băgase de sémă că tată-sĕu e neputinciosŭ şi elŭ ţinea multŭ la tată-sĕu, căcĭ pe furişŭ, sĕ nu scie mamă-sa, totŭ îi mai da câte unŭ creiţarŭ.

Pe când sta astfelŭ, trece pe lângă pórtă fata cea măritată a lui Niţă, căcĭ avea patru fete cu tótele, dintre care una era în Bucurescĭ; Trina, fata cea mare, ca de obiceiu, şi de astădată nu trecŭ pe lângă casa părintéscă fără ca sĕ nu intre.

„Ce facĭ, taică?" ḑise Trina, care avea unŭ băiatŭ ca de doi anĭ în braţe — era alŭ cincelea băiatŭ.

Niţă îşĭ ridică capulŭ, se uită la fiă-sa, la care ţinea fórte multŭ, ca la „unŭ bulgărŭ de aurŭ", cum ḑicea elŭ decâteorĭ vorbea despre ea, şi parcă se trezi din ostenéla şi din zăpăceala de care fusese cuprinsŭ.

Trina se apropiă de tată-sĕu, îşĭ puse băiatulŭ josŭ, şi începŭ sĕ-i pipăe capulŭ. Clătină din capŭ, băgă mâna în buzunarŭ, scóse doi creiţarĭ, îi dădŭ băiatului, care şedea pe prispă, ca sĕ-i aducă rachiu sĕ i-lŭ încălḑéscă. Ilŭ încălḑi, puse în elŭ două bucăţele de zacharŭ, ce le avuse în buzunarŭ, şi dădŭ tată-sĕu sĕ bea.

„Bea taică, căcĭ d-ta eştĭ bolnavŭ!"

Niţă luă rachiulŭ, îlŭ sorbi dintr'o dată cu o lăcomiă nespusă, căcĭ simţia, că are sĕ i-se facă bine, deórece i-lŭ dăduse fiă-sa cea mare, „bulgărulŭ lui de aurŭ".

Niculae, băiatulŭ celŭ micŭ a lui Niţă, luă în braţe pe nepoţelulŭ sĕu şi se jucau amêndoi. Ei vorbeau unulŭ cu altulŭ şi se înţelegeau parcă în vorbele lorŭ, căcĭ unulŭ era în vêrstă numai cu patru anĭ mai mare ca celălaltŭ.

Niţă Dragă însufleţise. Nicĭ nu se putea altfelŭ. Lângă elŭ şedea iubita lui fiică, Nicolae, copilulŭ lui celŭ dragŭ, şi nepoţelulŭ sĕu. Elŭ părea fericitŭ şi însănĕtoşatŭ; numai faţa lui arăta câtŭ îi este de greu înlăuntru.

Trina se uita la tată-sĕu, şi cum îlŭ vedea aşa de trecutŭ şi sarbĕdŭ, i-se umplură ochii de lacrimĭ. Mai stătŭ ce stătŭ, biata femee, îşĭ luă sănĕtate bună, şi cu copilulŭ în braţe plecă la lucru, la lânăriă căcĭ cincĭ copii avea, şi copiii nu se ţinŭ cu o cóje de mălaiu.

Niţă se ridică, dădŭ mâna cu fiă-sa şi deşi i-ar fi plăcutŭ sĕ mai rĕmână, nu o opri, căcĭ scia bietulŭ ce casă grea are, şi scia câte năcasurĭ mai suntŭ pe capulŭ ei. O petrecŭ pănă la pórtă şi apoi se rĕzimă de stoborŭ şi se uită după ea pănă ce o perdŭ din ochĭ. Se întórse la butuculŭ sĕu, se puse pe elŭ, şi intră în vorbă cu Nicolae, cu fiu-sĕu celŭ de şése anĭ.

„Taică", începŭ copilulŭ, „d-ta eştĭ galbinŭ, ca nenea Dumitru."

Niţă înţelese ce vrea sĕ ḑică băiatulŭ, sciea că nenea Dumitru murise în sĕptĕmâna trecută, şi sciea că vrea sĕ ḑică că şi elŭ are sĕ móră. Elŭ nu rĕspunse nimicŭ la aceste vorbe, ci rĕmase cu ochii aţintiţĭ la băiatŭ.

„Taică", începŭ érăşĭ băiatulŭ, „décă vei muri d-ta apoi noi ce ne facemŭ, căcĭ uite băeţii lui neica Dumitru umblă de cerşescŭ pe uliţă?"

„Voi nu aveţĭ sĕ cerşiţĭ," grăi Niţă, se ridică în picióre şi, deşi era ameţitŭ de durerĭ, deşi parcă se învêrtea curtea cu elŭ, totuşĭ îşĭ luă funia şi cârligulŭ şi plecă în cetate. (Va urma.)

affe. In loculŭ ministrului pentru Galiția br. Ziemialkowsky s'a numitŭ Zaleski, și în loculŭ ministrului de justiția Prazak s'a numitŭ contele Schönborn. Acesta modificărĭ au surprinsŭ fórte multŭ, mai alesŭ că nimenea nu s'aștepta la ele. Nicĭ chiar foile oficióse nu spunŭ, ce motivŭ politicŭ a putută îndemna pe ministru-președinte Taaffe sĕ'șĭ modifice cabinetulŭ.

In Brünn comentézá ast-felŭ schimbările făcute: ministrulŭ Taaffe vré sĕ'șĭ întărescă cabinetulŭ cu elemente, care înclină spre clericalĭ în cestiunea școlelorŭ.

In Lemberg se vorbesce, că posiția lui Ziemialkowsky era sdruncinată încă de multŭ, fiindŭ-că în Mai trecutŭ s'a esprimatŭ către o deputațiune de marĭ proprietarĭ într'unŭ sensŭ, din care se vedea, că elŭ nu e învoitŭ cu proiectulŭ de lege asupra dării pe spirtŭ, pe când în consiliulŭ de ministri a aprobatŭ proiectulŭ fără reservă, decĭ înlocuirea sa era numai o cestiune de timpŭ.

Asupra numirii contelui Schönborn, deputații polonĭ se esprimă cu reservă. Numirea lui Zaleski ca ministru pentru Galiția și apropiata chemare a contelui Casimir Badeni ca gurvernatorŭ în loculŭ lui Zaleski se judecă în cercurile polone ca favorabilă. „Dziennik Polski", care a comentatŭ aceste schimbărĭ, a fostŭ confiscatŭ.

„Neue freie Presse" se simte durerosŭ surprinsă de acéstă schimbare. E nedumerită de crescerea partidelorŭ naționale. Schönborn, ḑice fóia vienesă, e unŭ programŭ, nu numai o persónă. Elŭ e care a ḑisŭ, că dreptulŭ istoricŭ publicŭ alŭ corónei Boemiei trebue apĕratŭ și Boemiei sĕ i-se asigure posițiunea ce i-se cuvine; elŭ a ḑisŭ, că statulŭ trebue sĕ se alieze cu biserica, și acesteia sĕ i-se recunóscă dreptulŭ de a avé influința necesară asupra școlei; elŭ o spune pe față, că coróna Boemiei trebue sĕ împodobéscă capulŭ monarchului, că recunóscerea dreptului publicŭ alŭ Cehilorŭ trebue sĕ formeze o nouă legătură între regatŭ și între celelalte țĕrĭ ale monarchiei. Schönborn nu recunósce dualismulŭ, a numitŭ pactulŭ financiarŭ cu Ungaria o *societas leonina*, organisația esistentă a puterei armate austriace a numrt'o o tovărășiă vechiului soldatŭ austriacŭ cu pretorianii lui Kossuth. „N. fr. Presse" se teme, că Rieger și Lichtenstein vorŭ avé succesulŭ doritŭ.

Dualiștii suntŭ toțĭ fórte amărîțĭ de schimbările făcute și se temŭ seriosŭ de schimbărĭ și mai grave în viitorŭ.

Reorganisarea honveḑimei.

Precum anunță „Katonai Lapok", în curêndŭ se va reorganisa armata honveḑilorŭ astfelŭ:

Serviciulŭ activŭ va fi de doi anĭ pentru fiă-care honvedŭ, dér după împrejurărĭ concediare se va puté face și mai curêndŭ. La batalióneie de infanteriă, dintre care trei până 'n patru vorŭ forma unŭ regimentŭ, se vorŭ înființa patru companii de cadre. Aḑĭ companiele suntŭ numai pe hârtiă, și fiă-care batalionŭ are numai o companiă de instruire, care în timpŭ de rĕsboiu se desființézá. Acéstă companiă de instruire va forma statulŭ pentru unulŭ din cadrele de companiă ce au sĕ se înființeze, pe când celelalte trei cadre, cam de aceeașĭ forță, vorŭ trebui sĕ se formeze de aci înainte. Fiă-care cadru va numĕra doi până 'n trei oficerĭ, sporindu-se prin acésta numĕrulŭ oficerilorŭ în numĕrŭ însemnatŭ. Sporirea cavaleriei cu 20 escadróne aduce cu sine o altă sporire a statului oficerilorŭ. Pentru acoperirea lipsei oficerilorŭ se vorbesce, că se va trece unŭ mare numĕrŭ de oficerĭ din armata comună în armata honveḑilorŭ; dér numita fóiă desminte acéstă scrie și crede, că se vorŭ transfera la honveḑĭ cadețĭ din armata comună, precum se ntémplă și aḑĭ, ér lipsa de oficerĭ se va acoperi, póte invitându-se oficerĭ concediațĭ orĭ reserviștĭ d'a intra în serviciu activŭ la honveḑĭ. Prin acéstă reorganisare se va ameliora și avansamentulŭ oficerilorŭ inferiorĭ de honveḑĭ, dér acéstă avansare nu se va puté face imediatŭ cu deplină intensitate, de-órece din considerațiunĭ de economiă companiile nu vorŭ fi comandate deocamdată de căpitanĭ, ci în cea mai mare parte de oficerĭ subalternĭ, și e probabilŭ, că la începutŭ companiile vorŭ avé în statŭ numai câte unŭ singurŭ oficerŭ activŭ. In privința cheltuielilorŭ, „Katonai Lapok" ḑice, că acestea vorŭ împovăra bugetulŭ ordinarŭ cu 1,800.000 fl. până la 2 milióne pe anŭ.

Istoriculŭ maghiarisărei în comitatulŭ Bekes.

(Fine).

In urma acestorŭ ultraiste încordărĭ de maghiarisare, étă unde au ajunsŭ acum Ungurii din acelŭ comitatŭ după 56 de anĭ de neomenéscă străduință:

Resultatulŭ tendințelorŭ de maghiarisare îlŭ arată inspectorulŭ protopopescŭ Zsilinszky Mihály, care espunêndŭ programulŭ bisericescŭ politicŭ alŭ personalului oficiosŭ din protopopiatŭ, ḑice între altele:

. . . Cestiunea naționalitățilorŭ nicĭodată n'ar trebui sĕ se ivéscă pe terenulŭ bisericescŭ; nicĭ după doctrina evangeliului, nicĭ după a reformațiunei nu este iertatŭ a da nascere la turburărĭ între credincioșĭ din causa deosebirei de limbă, de-órece limba rĕmâne tot-déuna numai unŭ mijlocŭ pentru esprimarea cugetărei și simțirei, séu — ca sĕ gráéscŭ în limba bisericéscă — pentru reslățirea împĕrăției lui Dumneḑeu. Și cu tóte acestea la noi pururea se află cestiune de naționalitate; naturalŭ că nu în înțelesulŭ sĕu curatŭ obiectivŭ, ci de regulă în legătură cu patriotismulŭ, ba chiar față 'n față cu acesta, ca și cum vestirea cuvêntului în deosebitele limbĭ n'ar încăpé cu patriotismulŭ unguréscŭ.... Abia se află adunare bisericéscă, în care sĕ nu se ivéscă cestiunea limbei . . . . etc....

Numitulŭ inspectorŭ protopopescŭ *condamnă procederea de astăḑĭ a Ungurilorŭ*, căcĭ s'a convinsŭ, precum se vede, că presiunile nu ajutoră nimicŭ. „Noi facemŭ ca și copiii" — ḑice elŭ, — carĭ în naivitatea lorŭ inconsciă de sine *aprindŭ casa părinților lorŭ, pentru ca sĕ se pótă desfăta la flacările ei"*... Vorbindŭ despre profesorii academiei teologice din Pojunŭ, carĭ au eliminatŭ din institutŭ câțĭva tinerĭ sub cuvêntŭ, că arŭ fi fostŭ panslaviștĭ, susŭ ḑisulŭ inspectorŭ se esprimă astfelŭ:

„Ce amŭ câștigatŭ, séu la ce resultatŭ amŭ ajunsŭ prin acésta? S'a eliberatŭ țéra séu societatea de aceștĭ tinerĭ timbrațĭ ca periculoșĭ? Nu, ei vorŭ rĕmâné aicĭ în patriă... Séu dóră nĭ-a succesŭ a-i convinge despre mărimea culpei lorŭ? Nu, prin declarațiunĭ publice respingŭ ei acusele ce se ridică contra lorŭ; descriu amĕnunțitŭ decurgerea „inchisițiunei" în foi străine, ca pe nisce martirĭ îi primescŭ cu simpatiă chiar și aceia, carĭ până acum nu i-au cunoscutŭ. Nu credŭ că sentința ar fi avutŭ de scopŭ sĕ aibă acestŭ resultatŭ; cu tóte acestea l'a avutŭ. Ba a avutŭ mai mare resultatŭ, anume prin aceea, că toțĭ acei tinerĭ împreună cu toțĭ consângenii lorŭ vorŭ fi dușmanĭ de mórte ai Maghiarilorŭ și ai școlei superióre din Pojunŭ. Și acésta, ḑĕu, așa este, domnii mei! Acésta este, d-nii mei, politica urei și a prigonirei. Pre când noi și din Muscalĭ ar trebui sĕ facemŭ Ungurĭ, séu celŭ puținŭ sĕ facemŭ amicĭ ai Maghiarilorŭ, décă amŭ fi politicĭ conscii de noi..."

Aceste principii politice-bisericescĭ domnesc în protopopiatulŭ ev. alŭ Bekeș-ului după 56 de anĭ de tristă esperiență a încercărilorŭ de maghiarisare, la care i-a dusŭ punerea în esecutare a programului de lucru stabilitŭ de partida ungurésca la anulŭ 1832.

Dr. Jeszenszky, care constată adevĕrulŭ asertiunilorŭ de mai susŭ, constată tot-odată și aceea, că în privința maghiarisărei comitatulŭ Bekes stă astăḑĭ mai rĕu și de cum a statŭ înainte de asta cu o sută de anĭ, că panslavismulŭ ia dimensiunĭ totŭ în aceeașĭ proporția, în care se estinde și maghiarisarea credincioșilorŭ romano-catolicĭ, că proprietarĭ cu stare bună și industriașĭ, carĭ sciu vorbi bine unguresce, abonézá ḑiare panslaviste în sute de esemplare. Mai departe constată dr. Jeszenszky, că pe când poporulŭ slovacŭ ținĕtorŭ de biserica romano-catolică e învoitŭ ca sĕ asculte rugăciunile în limba maghiară, pe atuncĭ Slovacii de confesiunea evangelică din Csaba suntŭ în stare sĕ insceneze conflicte bisericescĭ într'o comună ca Csorvașulŭ, care este de origine curatŭ maghiară, și suntŭ departe de a asculta cuvêntulŭ lui Dumneḑeu vestindu-li-se în aceeași limbă ca și consoților lorŭ de credință maghiarĭ, și pe când Maghiarii din Csorvas nu vor sĕ cedeze biserica lor pentru a se face în ea rugăciunĭ slovace, pe atuncĭ protopopiatulŭ evang. din Bekes vine și în puterea oficiului sĕu face concesiunĭ pe séma elementului străinŭ etc.

Cu unŭ cuvêntŭ, Jeszenszky constată pe deplinŭ, că politica de maghiarisare în comitatulŭ Bekes nu numai că nu a făcutŭ nicĭ unŭ pasŭ înainte, ci a datŭ binișorŭ îndĕrĕtŭ, a produsŭ o luptă pentru esistența națională, ale căreia urmărĭ se parŭ a fi în adevĕrŭ amenințătóre pentru Maghiarĭ.

Și lucru de mirare! Jeszenszky nu vede, că acestea suntŭ urmările firescĭ, mai vîrtosŭ ale reacțiunei provocate prin mĕsurile de maghiarisare radicale și de totŭ neumane, luate la anulŭ 1832, ci crede, că deșteptarea consciinței naționale în Slovacii din comitatulŭ Bekes este provenită din lipsa de energiă a acelora, cărora le este încredințată cârma și conducerea poporului. Cere dér sĕ se re'ntórcă érăși la „nobilele și umanele tradițiunĭ dela anii 30 și 40."

Literatură.

A eșitŭ de sub tiparŭ *volumulŭ I.* din **Istoria Românilorŭ** *din Dacia Traiană* de *A. D. Xenopolŭ*, profesorŭ la Universitatea din Iașĭ (unŭ vol. de 630 de pag. măr. în 8⁰ cu 4 părțĭ.) Volumulŭ acesta expune în modŭ criticŭ și pe bază documentală istoria formalității naționalității românescĭ din timpurile cele mai vechĭ până la întrunirea principatelorŭ. Este împărțitŭ în 4 capitolĭ: I Dacia antiromană, II Dacia sub Romanĭ, III Năvălirea barbarilorŭ perioda I. Românii în munțĭ. IV. Perioda II. începuturĭ de statŭ. Mai bine de o miiă de note cuprinde bogatulŭ materialŭ istoricŭ din care espunerea a fostŭ culésă.

Cartea acésta a néamului românesc ar trebui sĕ se găséscă în tóte mânile.

Volumurile viitóre vor apăré în intervale de 6 lunĭ și vorŭ cuprinde materiile următóre: Volumulŭ II.: Dela descălecare până la Mihai Viteazulŭ. Volumulŭ III.: Dela Mihai Viteazulŭ până la Matei Basarabŭ și Vasile Lupulŭ. Volumulŭ IV.: Dela Matei Rasarabŭ și Vasile Lupulŭ până la Fanarioțĭ. Volumulŭ V.: Epoca Fanarioțilorŭ. Volumulŭ VI.: Istoria contimpurană dela 1821—1862 și indicele.

O largă parte este consacrată istoriei Românilorŭ din cetatea Carpațilorŭ.

Prețulŭ unui volumŭ este de 10 lei. (5 fl.)

Pentru acestŭ prețŭ cumpărătorii vorŭ primi volumulŭ francatŭ și recomandatŭ la domiciliulŭ lorŭ. *A se adresa la autorŭ în Iașĭ.*

Cununiă.

D-nulŭ *George Blaga* și D-șóra *Ana Mangra* îșĭ vorŭ celebra la 22 Oct. st. n. cununia în biserica gr. or. din comuna S. Saldabagiu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Neapole, 17 Octomvre. Monarchii au sositŭ la 2 óre d. a. primițĭ fiindŭ cu entusiasmŭ estraordinarŭ.

Berlinŭ, 17 Octomvre. „Kreuzzeitung" ia cu hotărîre partea lui Schönborn, ia în bătaie de jocŭ pe liberalii germanĭ austriacĭ și declară, că Cehii suntŭ unŭ rĕu mai micŭ.

Bruxella, 17 Octomvre. Se desemnézá ca apropiată suprimarea mai multorŭ foi alsațo-lotaringice ce aparŭ în limba francesă.

Darmstadt, 17 Octomvre. Princesa moștenitóre de Anhalt a primitŭ scirea despre mórtea fratelui ei, landgrafulŭ de Hessen, care pe drumŭ către Batavia s'a nenorocitŭ căḑêndŭ peste bordulŭ corăbiei.

NECROLOGŬ.

Andreas Tonsch,

predicatorŭ orășenescŭ la biserica evangelică din Blumĕna și a spitalului, a încetatŭ din viéță la 15 Octomvre n. după îndelungate suferințe, în vêrstă de 46 anĭ. Despre acéstă durerósă perdere întristata familiă încunosciințézá pe amicĭ, rudenii și cunoscuțĭ. Inmormêntarea s'a făcutŭ adĭ în 18 Octomvre n. în cimiteriulŭ ev. alŭ bisericei din Blumĕna.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Rectificare. Străcurêndu-se o eróre din neatențiune cu ocasiunea publicărei raportului despre sĕrbătorile iubilare în Năsĕudŭ, la partea: *séra de convenire* vine a se întregi *și în sala noului* edificiu gimnasialŭ unde au fostŭ de față Ilustritățile lorŭ etc.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 16 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.40	Vĕnd.	9.42
Argintŭ românescŭ .	„	9.35	„	9.40
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.62	„	9.64
Lire turcescĭ . . .	„	10.90	„	10.95
Imperialĭ	„	9.90	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5.74
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	128.—	„	129.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.55
Renta de hârtiă 5%	91.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	147.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ terate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.80
Bonurĭ rurale ungare	104.30
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.30
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale transilvane	104.30
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.60
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.25
Renta de hârtiă austriacă	81.70
Renta de argintŭ austriacă	82.25
Renta de aurŭ austriacă	109.90
Losurĭ din 1860	140.25
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	872.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	303 30
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	311.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	9.62½
Mărcĭ 100 împ. germane	59 42½
Londra 10 Livres sterlinge	121.65

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de alŭ doilea învĕţătorŭ la scóla română gr. cat. din *Rebra mare*, în districtulŭ Năsĕudului, se escrie prin acésta unŭ nou concursŭ până la *28 Octomvre a. c. st. n.*

Emolumentele împreunate cu acestŭ postŭ suntŭ: salarŭ anualŭ de *200 fl. v. a.*

Suplicele, instruite cu documentele recerute prin lege, suntŭ a se adresa la senatulŭ scolasticŭ confesionalŭ gr. cat. românescŭ în Rebra-mare (p. u. Naszod).

Rebra-mare, 13 Octomvrie 1888.

Din şedinţa senatului scolarŭ gr. cat.

Onisimŭ Rotariu, preşedinte. 173,5—1 **Constantinŭ Suciu**, notarŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“